

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	1
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	2
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն.....	5
2. Պատրաստման հիմունքներ	6
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ	7
4. Զուտ տոկոսային եկամուտ.....	17
5. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	18
6. Միջնորդավճարների գծով ծախս	18
7. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ.....	18
8. Այլ գործառնական ծախսեր	18
9. Արժեզրկումից կորուստներ.....	19
10. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	19
11. Շահութահարկի գծով (ծախս) / փոխհատուցում	19
12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	21
13. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ.....	22
14. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ.....	23
15. Հաճախորդներին տրված վարկեր	24
16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	31
17. Այլ ակտիվներ	32
18. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	32
19. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ.....	32
20. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ.....	33
21. Այլ ներգրավված միջոցներ	33
22. Այլ պարտավորություններ.....	34
23. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ	34
24. Ռիսկերի կառավարում	35
25. Կապիտալի կառավարում.....	46
26. Վարկային պարտավորվածություններ	46
27. Պայմանական պարտավորվածություններ.....	47
28. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ.....	48
29. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում	50

**Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

		<i>Հոկտեմբերի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Հոկտեմբերի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Տոկոսային եկամուտ	4	701,819	3,169,375	848,589	3,245,797
Տոկոսային ծախս	4	(583,676)	(2,687,202)	(706,997)	(2,317,641)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		118,143	482,173	141,592	928,156
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	29,234	101,047	25,015	91,716
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(16,272)	(51,945)	(13,824)	(48,407)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		12,962	49,102	11,191	43,309
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ	7	32,815	68,119	470,170	485,168
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ / (վնաս)		-	5,927	(408)	48,339
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(65,995)	(106,231)	(40,397)	(71,568)
Գործառնական եկամուտ		97,925	499,090	582,148	1,433,404
Արժեզրկումից կորուստներ	9	(605,303)	(1,335,515)	(1,131,787)	(1,305,819)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(144,680)	(709,801)	(182,922)	(699,910)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(147,477)	(578,899)	(138,182)	(518,795)
Վնաս մինչև շահութահարկ		(799,535)	(2,125,125)	(870,743)	(1,091,120)
Շահութահարկի գծով (ծախս) / փոխհատուցում	11	(83,829)	(25,747)	166,664	(15,367)
Տարվա վնաս		(883,364)	(2,150,872)	(704,079)	(1,106,487)
Այլ համապարփակ օգուտ / (վնաս) հարկումից հետո					
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից չիրացված օգուտ / (վնաս)		18,168	(229,200)	(152,479)	(108,380)
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից իրացված (օգուտ) / վնաս		-	(5,927)	408	(48,339)
Շահութահարկի ազդեցություն	11	(3,634)	47,025	30,415	31,344
Այլ համապարփակ օգուտ / (վնաս) հարկումից հետո		14,534	(188,102)	(121,656)	(125,375)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ վնաս		(868,830)	(2,338,974)	(825,735)	(1,231,862)

1-ից 52-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են ղեկավարության կողմից 2016թ. հունվարի 14-ին և ստորագրվել վերջինիս անունից՝

Գլխավոր գործադիր տնօրենի
Ժամանակավոր պաշտոնակատար

Հայկ Ստեփանյան

Ֆինանսների և վարչարարության
գլխավոր վարչության պետ

Մանանա Թարփոշյան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	10,524,823	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13		
- Բանկի կողմից պահվող		4,118,433	62,887
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		-	3,118,896
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	14	4,580,257	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	17,954,950	28,434,633
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	1,014,575	1,031,801
Այլ ակտիվներ	17	1,527,210	460,760
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	18,054	-
		39,738,302	53,287,157
Ընդամենն ակտիվներ			
Պարտավորություններ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18	662,511	5,139,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19	-	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20	28,572,000	33,837,588
Այլ ներգրավված միջոցներ	21	2,401,429	3,348,533
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից		2,477,811	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	-	10,548
Այլ պարտավորություններ	22	216,212	146,824
		34,329,963	45,539,844
Ընդամենը պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	23	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(72,210)	115,892
Կուտակված վնաս		(2,901,700)	(750,828)
		5,408,339	7,747,313
Ընդամենը սեփական կապիտալ			
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		39,738,302	53,287,157

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Շան.	Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		3,351,837	3,222,967
Վճարված տոկոսներ		(2,877,390)	(2,080,936)
Ստացված միջնորդավճարներ		101,051	93,264
Վճարված միջնորդավճարներ		(51,897)	(48,425)
Զուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		5,927	47,782
Զուտ մուտքեր / (ելքեր) արտարժույթային գործառնություններից		129,863	(65,585)
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)		(9,837)	(6,074)
Անձնակազմի գծով վճարված աշխատավարձ և այլ ծախսեր		(719,306)	(683,698)
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր		(491,078)	(424,865)
Այլ գործառնական եկամուտներ / (ծախսեր)		41,868	(20,663)
Գործառնական ակտիվների գուտ (ավելացում)/նվազում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		(1,083,948)	152,497
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		11,476,824	(9,590,991)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		9,191,214	(2,167,156)
Այլ ակտիվներ		(1,022,529)	137,676
Գործառնական պարտավորությունների գուտ ավելացում/(նվազում)			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		(4,521,027)	2,174,126
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		(3,053,802)	2,303,802
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		(5,408,169)	4,966,508
Այլ ներգրավված միջոցների մարումներ		(971,619)	(2,911,065)
Այլ պարտավորություններ		54,752	(129,125)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից / (օգտագործված գործառնական գործունեությամբ) մինչև շահութահարկը		4,142,734	(5,029,961)
Վճարված շահութահարկ		(19,875)	(57,832)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից / (օգտագործված գործառնական գործունեությամբ)		4,122,859	(5,087,793)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների գուտ ձեռքբերում		(24,353)	(101,245)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված ներդրումային գործունեությամբ		(24,353)	(101,245)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից		2,382,100	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		2,382,100	-
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ / (նվազում)		6,480,606	(5,189,038)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(199,952)	1,105,403
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեկգրին		4,244,157	8,327,792
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեկերջին	12	10,524,811	4,244,157

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Գանձնադրա- կան կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատ- ման պահուստ	Զբաղիված շահույթ/ (Գուտակված վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդն առ 2014թ. հունվարի 1	8,125,100	257,149	241,267	355,659	8,979,175
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վնաս	–	–	–	(1,106,487)	(1,106,487)
Այլ համապարփակ վնաս					
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	(86,704)	–	(86,704)
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	(38,671)	–	(38,671)
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	–	–	(125,375)	–	(125,375)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ վնաս	–	–	(125,375)	(1,106,487)	(1,231,862)
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	115,892	(750,828)	7,747,313
Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1	8,125,100	257,149	115,892	(750,828)	7,747,313
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վնաս	–	–	–	(2,150,872)	(2,150,872)
Այլ համապարփակ վնաս					
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	(183,360)	–	(183,360)
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	(4,742)	–	(4,742)
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	–	–	(188,102)	–	(188,102)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ վնաս	–	–	(188,102)	(2,150,872)	(2,338,974)
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	(72,210)	(2,901,700)	5,408,339

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է 2007թ. համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

(I) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց «ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25%-ը և 10%-ը: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը.

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%

Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%

Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձը Ֆրանսուա Բասիլն է:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու վերահսկողական հայեցակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

2014թ.-ին Հայաստանի տնտեսության վրա բացասական ազդեցություն ունեցավ հայկական դրամի զգալի արժեզրկումը, ինչը հանգեցրեց կապիտալի արժեքի բարձրացմանը, գնաճի և հետագա տնտեսական աճի նկատմամբ անորոշության ավելացմանը, ինչը կարող է բացասաբար ազդել Բանկի ապագա ֆինանսական վիճակի, գործունեության արդյունքների և բիզնես հեռանկարների վրա:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում Բանկի կայունության ապահովման համար:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվի խախտում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը խախտել է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվը: Նորմատիվի արժեքը գրանցվել էր 23.5%՝ համեմատած թույլատրելի 20%-ի հետ (2014թ. 26.8%): Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ խախտումը վերացված չէր:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի նորմատիվային կապիտալը կազմել է 7,959,522 հազ. ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 7,062,528 հազ. ՀՀ դրամ)՝ պահանջվող 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն չափի հետ համեմատ (2014թ.՝ 5,000,000 հազ. ՀՀ դրամ), և կապիտալի համարժեքության նորմատիվը եղել է 23.1% (2014թ.՝ 17.8%)՝ պահանջվող 12% նվազագույն չափի համեմատ (2014 թ.՝ 12%):

(գ) Զախման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիման վրա: Բացառություն են կազմում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(դ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է («ՀՀ դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է իրադարձությունների և դրանց առնչվող հանգամանքների տնտեսական էությունը:

ՀՀ դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով և բոլոր արժեքները կլորացված են մինչև հազար ՀՀ դրամ, եթե այլ բան նշված չէ:

(ե) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՀՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը պետք է կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում՝

- վարկերի արժեզրկման գնահատում՝ Ծանոթագրություն 15
- արժեզրկված վարկերի գրավների իրական արժեքի գնահատում՝ Ծանոթագրություն 15 (գ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ

(ա) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(բ) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները վերահաշվարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքների կատարման օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերահաշվարկի արդյունքում առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս, կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ որակված դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ներգրավված միջոցների դիմաց ՀՀ ԿԲ-ում տեղական արժույթով պահվող պարտադիր պահուստները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական գործիքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն, որը՝

- ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետգնելու նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին որոշելի, միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ, կամ
- ածանցյալ գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված է որպես արդյունավետ հեջավորման գործիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ կազմակերպության կողմից նախատեսվել է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները կարող է նախատեսել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ակտիվների կամ պարտավորությունների ներքին կառավարումը, գնահատումը և ներկայացումն իրականացվում է իրական արժեքի հիմունքով,

- այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որը այլապես կառաջանար, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որն էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը դեկլարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք Բանկը.

- մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսել է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- կարող է չփոխհատուցել ըստ էության ողջ իր սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան վարկային ռիսկի վատթարացումը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ նրանց՝

- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսում է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, կամ
- որոնք Բանկը դասակարգում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք բավարարում են վարկերի կամ դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես փոխառություններ ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

(ii) Ըանաչում

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը սկզբնական ճանաչման պահին չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած՝ այն դեպքում, երբ դա իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք Բանկը կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնք իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչված գումարի և մարման գումարի միջև տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ հանած ֆինանսական ակտիվի արժեզրկումից կորուստը: Հավելվածարները և գեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման հիմունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ, ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ, դրա բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը: Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգմամբ: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ համապատասխան հիմունքով, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով, կամ երբ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը առաջարկի գնով:

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի մակարդակների փոփոխությունները այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում դրանք տեղի են ունեցել:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի միջոցով:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է հետգնման գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, տոկոսադրույքների, արտաթույլների փոխարժեքների, թանկարժեք մետաղների, բորսաներում շրջանառվող օպցիոնները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցություն:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն ածանցյալ գործիքների առք ու վաճառք իրականացնում է ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն համապատասխանում հեջի հաշվառման պահանջներին:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողը չի մաշեցվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

շենքեր	50 տարի
համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր	1-5 տարի
շինություն և սարքավորումներ	5-10 տարի
փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(զ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի, լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի

ձեռքբերման և ներդրման գծով ծախսումներ:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է որպես ծախս շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(ե) Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ ունի գրավի նկատմամբ ամբողջական և վերջնական իրավունքներ:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են չաշխատող/դուրսգրված վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի բռնագանձման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ներառվում են այլ ակտիվների կազմում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների օտարումից ստացվող օգուտը և վնասը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ը) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը կարող է արժեզրկված լինել: Նման վկայության առկայության դեպքում, Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է որևէ հայտանիշ ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման մասին, որը սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք (կորստի դեպք) է, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Հնարավորության դեպքում Բանկը փորձում է իրականացնել վարկի պայմանների վերանայում, այլ ոչ գրավի բռնագանձում: Մա կարող է ներառել վճարումների երկարաձգում և պայմանագիր նոր վարկի պայմաններով:

Պայմանների այդպիսի վերանայման հաշվառումը հետևյալն է.

- Եթե վարկի արժույթը փոխվել է, ապա հին վարկն ապաճանաչվում է, և նոր վարկ է ճանաչվում,
- Եթե վարկի վերանայումը պայմանավորված չէ փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով՝ Բանկն օգտագործում է նույն մոտեցումը, ինչ ֆինանսական պարտավորությունների համար.

- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, և վարկն արժեզրկվել է վերանայումից հետո, ապա Բանկը նոր դրամական հոսքերի ներկա արժեքի՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և մինչև վարկի պայմանների վերանայումը հաշվեկշռային արժեքի տարբերությունը ճանաչում է որպես տվյալ ժամանակահատվածի արժեզրկումից կորուստ: Այն դեպքում, եթե վարկը չի արժեզրկվել վերանայումից հետո, ապա Բանկը վերահաշվարկում է արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Երբ պայմանները վերանայվել են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է վերանայված վարկերը՝ համոզվելու, որ բոլոր չափանիշները պահպանված են, և որ ապագա վճարումները, ամենայն հավանականությամբ, կիրականացվեն: Վարկերը շարունակում են լինել անհատական կամ խմբային արժեզրկման գնահատման առարկա՝ հաշվարկներում օգտագործելով վարկի սկզբնական կամ ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը: Բանկը վերանայում է իր փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա Բանկը ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է օբյեկտիվ հայտանիշ, որ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորուստ է տեղի ունեցել, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն, ներառյալ սպասվող դրամական հոսքերը երաշխիքներից և գրավներից, զեղչված վարկի նախնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Փոխառության և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ դրանց արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական տոկոսադրույքով զեղչված

դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն վերագրել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(i) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ նվազեցված վաճառքի ծախսերով, ու օգտագործման արժեքից առավելագույնի տարբերություն: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(թ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են՝ զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման՝ մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(ժ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել սահմանված վճարումներ, փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով՝ հանած

գործարքի հետ կապված ծախսումները և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխավորության գծով ցանկացած կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկային պարտավորություններ, որոնք Բանկը դասակարգում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկային պարտավորություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին փորձ, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորություններ:

(հ) Բաժնետիրական կապիտալ

i. Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

ii. Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

iii. Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(լ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ճանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գույվի, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող

շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

(յ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ծ) Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունը որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից վարձակալվող գույքի իրական արժեքի չափով, կամ, ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքով: Նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքը հաշվարկելու համար որպես զեղչման գործակից օգտագործվում է վարձակալության ներքին տոկոսադրույքը, երբ այն հնարավոր է կիրառել, հակառակ դեպքում՝ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ակտիվի արժեքի մեջ: Վարձակալական վճարները համաչափորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չմարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը տարածվում է վարձակալության ողջ ժամանակահատվածի վրա այնպես, որ հաշվարկվի հաստատուն դրույքաչափ պարտավորության յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մնացորդային արժեքի նկատմամբ: Վարձակալի կողմից ֆինանսական վարձակալության գործունեությանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումներն արտացոլվում են վարձակալված ակտիվների կազմում:

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունից դեբիտորական պարտքը վարձակալության զուտ ներդրման գումարի չափով՝ վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած: Ֆինանսական եկամուտը հիմնված է զուտ չմարված ներդրման հաստատուն եկամտաբերության գործակցի օգտագործման մոդելի վրա: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են վարձակալությունից դեբիտորական պարտքի հաշվարկման մեջ:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվի վարձակալությունը, որի դեպքում սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները հավասարաչափ ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվը՝ ըստ ակտիվի բնույթի: Գործառնական վարձակալությունից ստացվող վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում որպես այլ եկամուտ: Վարձակալներին տրամադրված զեղչերի համախառն գումարը արտացոլվում է որպես վարձակալությունից եկամտի նվազեցում՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրի հետ կապված սկզբնական ուղղակի ծախսումները ավելացվում են վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

4. Զուտ տոկոսային եկամուտ

(հազար ՀՀ դրամ)

	<i>Հոկտեմբերի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Հոկտեմբերի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	511,951	2,328,612	640,595	2,435,638
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	109,061	440,691	98,696	446,084
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	77,642	385,487	109,277	361,515
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	1,440
Այլ	3,165	14,585	21	1,120
	701,819	3,169,375	848,589	3,245,797
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	422,267	1,773,000	475,746	1,656,496
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	29,034	352,198	35,787	37,870
Այլ ներգրավված միջոցներ	45,892	207,498	85,185	326,898
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	13,169	185,080	100,306	286,404
Մտորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից	56,369	151,300	-	-
Այլ	16,945	18,126	9,973	9,973
	583,676	2,687,202	706,997	2,317,641
Զուտ տոկոսային եկամուտ	118,143	482,173	141,592	928,156

5. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հոկտեմբերի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հոկտեմբերի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Հաշիվների սպասարկում	6,773	27,067	6,734	24,985
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	7,356	26,505	6,158	21,903
Դրամարկղային գործառնություններ	7,142	21,414	5,885	22,449
Դրամական փոխանցումներ	5,511	16,970	4,066	15,961
Պահառուական ծառայություններ	1,085	4,200	922	3,325
Այլ	1,367	4,891	1,250	3,093
	29,234	101,047	25,015	91,716

6. Միջնորդավճարների գծով ծախս

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հոկտեմբերի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հոկտեմբերի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	9,914	35,874	8,863	31,787
Դրամական փոխանցումներ	3,047	8,054	1,432	5,676
Հարցումներ	1,078	3,209	1,345	4,795
Այլ	2,233	4,808	2,184	6,149
	16,272	51,945	13,824	48,407

7. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հոկտեմբերի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հոկտեմբերի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Սփոթ գործարքներից օգուտ / (վնաս)	14,482	59,303	(151,103)	(109,166)
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից օգուտ	18,333	8,816	621,273	594,334
	32,815	68,119	470,170	485,168

8. Այլ գործառնական ծախսեր

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հոկտեմբերի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Հոկտեմբերի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	7,158	36,028	(22,811)	18,805
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(13,110)	(54,386)	(13,028)	(45,905)
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	(763)	(17,453)	(652)	(10,033)
Վճարումներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	(1,327)	(5,308)	(1,072)	(4,288)
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ վնաս	(50,953)	(46,679)	-	(14,049)
Այլ	(7,000)	(18,433)	(2,834)	(16,098)
	(65,995)	(106,231)	(40,397)	(71,568)

9. Արժեզրկումից կորուստներ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հոկտեմբերի 1, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ.	Հոկտեմբերի 1, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ.
	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր	621,820	1,344,613	1,119,668	1,289,694
Այլ ակտիվների գծով կորուստներ / (վերականգնում)	(16,517)	(9,098)	12,119	16,125
	605,303	1,335,515	1,131,787	1,305,819

Արժեզրկման գծով կորուստները բացահայտված են Ծանոթագրություն 15 և 17-ում:

10. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հոկտեմբերի 1, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ.	Հոկտեմբերի 1, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ.
	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Իրավաբանական ծառայություններ	12,312	114,837	38,298	58,375
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	24,823	94,326	21,710	89,422
Գովազդ և մարքեթինգ	18,918	54,960	14,097	68,585
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	11,732	46,314	11,083	44,511
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	10,758	42,741	10,619	39,799
Ապահովագրություն	8,865	35,009	8,807	33,371
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	18,483	34,301	17,901	32,239
Անվտանգության ծառայություն	7,775	32,685	7,138	29,124
Մասնագիտական ծառայություններ	4,685	24,986	4,530	22,797
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	5,039	19,459	4,561	19,785
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	3,570	14,957	4,008	17,102
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	3,313	13,252	3,313	13,252
Գրասենյակային ծախսեր	2,383	9,466	4,004	9,177
Անդամակցության ծախսեր	1,875	7,536	1,875	7,560
Վերապատրաստման գծով ծախսեր	334	2,820	2,660	7,196
Գործուղման ծախսեր	-	2,630	2,986	8,758
Այլ	12,612	28,620	7,124	17,742
Ռոյալթի	-	-	(26,532)	-
	147,477	578,899	138,182	518,795

11. Շահութահարկի գծով (ծախս) / փոխհատուցում

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հոկտեմբերի 1, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ.	Հոկտեմբերի 1, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ.
	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	-	(7,324)	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(83,829)	(18,423)	166,664	(15,367)
Ընդամենը շահութահարկի (ծախս) / փոխհատուցում	(83,829)	(25,747)	166,664	(15,367)

2015թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2014թ.-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	%	Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	%
	(2,125,125)		(1,091,120)	
Վնաս նախքան հարկումը				
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	425,025	(20%)	218,224	(20%)
Չնվազեցվող ծախսեր	(450,772)	21%	(13,619)	1%
Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	(219,972)	20%
	(25,747)	(1%)	(15,367)	1%

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվ / (պարտավորություն)

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ համապատասխանաբար 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Մնացորդը 2015թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը 2015թ. Դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(867)	867	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(28,972)	1	47,025	18,054
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(18,670)	18,670	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(82,409)	82,409	-	-
Հիմնական միջոցներ	2,352	(2,352)	-	-
Այլ ակտիվներ	1,302	(1,302)	-	-
Հարկային վնասներ	338,103	(338,103)	-	-
Այլ պարտավորություններ	(1,415)	1,415	-	-
Համախառն հետաձգված հարկային ակտիվ	209,424	(238,395)	47,025	18,054
Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	(219,972)	219,972	-	-
Հետաձգված հարկային (պարտավորություն) / ակտիվ	(10,548)	(18,423)	47,025	18,054

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Մնացորդը 2014թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը 2014թ. Դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,373)	506	-	(867)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(60,316)	-	31,344	(28,972)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(9,940)	(8,730)	-	(18,670)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	43,002	(125,411)	-	(82,409)
Հիմնական միջոցներ	1,504	848	-	2,352
Այլ ակտիվներ	987	315	-	1,302
Հարկային վնասներ	-	338,103	-	338,103
Այլ պարտավորություններ	(389)	(1,026)	-	(1,415)
Համախառն հետաձգված հարկային պարտավորություն	(26,525)	204,605	31,344	209,424
Չճանաչված հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	(219,972)	-	(219,972)
	(26,525)	(15,367)	31,344	(10,548)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

(հազար ՀՀ դրամ)	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.			Դեկտեմբերի 31, 2014թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ	(229,200)	45,840	(183,360)	(108,380)	21,676	(86,704)
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ	(5,927)	1,185	(4,742)	(48,339)	9,668	(38,671)
Այլ համապարփակ վնաս / եկամուտ	(235,127)	47,025	(188,102)	(156,719)	31,344	(125,375)

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար ՀՀ դրամ)	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Կանխիկ միջոցներ	411,668	575,087
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները	8,997,423	3,235,811
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	921,105	335,348
- Այլ օտարերկրյա բանկեր	192,627	95,797
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,901	2,027
- Փոքր և միջին հայկական բանկեր	87	87
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	1,115,720	433,259
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունում	10,524,811	4,244,157
Հաշվեգրված տոկոսներ	12	16
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,524,823	4,244,173

Նոստրո հաշիվները ՀՀ կենտրոնական բանկում կապված են վճարահաշվարկային գործունեության հետ և կարող են ելքագրվել տարեվերջի դրությամբ:

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված գումարների 20%-ի չափով: Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով միջին երկշաբաթյա նվազագույն գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներգրավված միջոցների գծով պարտադիր պահուստի գումարը, որը ներառված է ՀՀ ԿԲ-ում նոստրո հաշիվներում, կազմում է 5,138,528 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 105,509 հազար ՀՀ դրամ միայն ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների դիմաց):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ մեկ բանկ (31 դեկտեմբերի 2015թ.՝ չունի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 825,323 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ զրո):

13. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկի կողմից պահվող**Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ**

- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր

- Միջազգային ֆինանսական հաստատությունների արժեթղթեր

Բաժնային ներդրումներ

- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր

Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված**Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ**

- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր

	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
	4,056,428	-
	48,845	49,727
	4,105,273	49,727
	13,160	13,160
	13,160	13,160
	4,118,433	62,887
	-	3,118,896
	-	3,118,896

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերի փոխառության և վաճառքի գործարքներ հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում որպես փոխառություն տրամադրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ անձանց, իսկ Բանկը փոխարենը ստանում է դրամական միջոցներ: Պայմանագրային կողմը կարող է վերագրավադրել կամ վերավաճառել այդ ֆինանսական ակտիվները, եթե Բանկը կատարում է իր բոլոր պարտականությունները, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի գործողության ավարտին: Բանկը գտնում է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և օգուտները, այդ իսկ պատճառով չի ապաճանաչել դրանք: Այս արժեթղթերը ներկայացվում են որպես «հետգնման պայմանագրերով գրավադրված» արժեթղթեր Ծանոթագրություն 13-ում: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ այդ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն:

Նշված գործառնությունները իրականացվում են պայմաններով, որոնք սովորական են և ընդունված ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառություն գործարքների համար:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

		Վերահսկվող %		Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	(հազար ՀՀ դրամ)
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	1.25%	1.25%	12,143
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	0%	1,017
					13,160
					13,160

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը դրամական փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար ակտիվ շուկա գոյություն չունի և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

14. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Արտարժույթով ներգրավված միջոցների գծով պարտադիր պահուստ ՀՀ ԿԲ-ում	-	6,455,766
Վարկային քարտերով գործառնությունների իրականացման գծով դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	142,500	142,500
Ածանցյալ գործիքներ (արժույթային սվոպ)	1,077	882
Վարկեր և ավանդներ		
Փոքր և միջին հայկական բանկեր	2,916,100	4,782,584
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,455,518	4,488,394
SZՋԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	65,062	63,881
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	4,436,680	9,334,859
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,580,257	15,934,007

2014 թվականի դեկտեմբերի ընթացքում ՀՀ ԿԲ-ն վերանայել է արտարժույթով ներգրավված միջոցների պարտադիր պահուստավորումը: Համաձայն նոր կանոնների, որոնք ուժի մեջ էին մտել 2014թ. դեկտեմբերի 18-ին, խստացվել էին արտարժույթով ներգրավված միջոցների պարտադիր պահուստավորման նկատմամբ պահանջները, և անհրաժեշտ էր պահել նշված գումարը ՀՀ ԿԲ-ի նոստրո հաշվին օրական կտրվածքով: Վերը նշված փոփոխությունների համաձայն Բանկը դասակարգել էր արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով պարտադիր պահուստները որպես պահանջներ բանկերի նկատմամբ: Նշված կարգը գործել է մինչև 2015թ. հուլիսի 7-ը, որից հետո ՀՀ կենտրոնական բանկը կրկին անցում է կատարել միջին հաշվարկով պահուստավորմանը: Համապատասխանաբար պարտադիր պահուստի մեծությունը ամբողջությամբ վերադասակարգվել է Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հոդվածում:

2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ SZՋԿ բանկերում վարկերի և ավանդների կազմում ընդգրկված 65,062 հազար ՀՀ դրամը (2014թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ՝ 63,881 հազ. դրամ) իրենից ներկայացնում է ԷյՋ-Էս-Բի-Սի Բանկ փի-Էլ-սի-ում Europay International համակարգին անդամակցելու համար ստեղծված ավանդը:

Բանկերի նկատմամբ պահանջներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների կենտրոնացում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համագործակցում է երեք բանկերի հետ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ ութ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 4,371,618 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 15,870,127 հազար ՀՀ դրամ):

15. Հաճախորդներին տրված վարկեր

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Կորպորատիվ վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	8,381,621	16,505,945
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,419,034	1,586,621
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	9,800,655	18,092,566
Սպառողական վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	9,089,860	9,276,622
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,412,793	1,558,204
Վարկեր փոքր բիզնեսին	551,095	748,681
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	469,982	680,899
Վարկային քարտեր	260,276	317,024
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	210,037	295,841
Այլ	28,652	33,607
Ընդամենը սպառողական վարկեր	12,022,695	12,910,878
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	21,823,350	31,003,444
Արժեզրկման գծով պահուստ	(3,868,400)	(2,568,811)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	17,954,950	28,434,633

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Կորպորատիվ վարկեր</i>	<i>Սպառողական վարկեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Մնացորդը տարեսկզբին	2,392,213	176,598	2,568,811
Զուտ ծախս	1,156,013	188,600	1,344,613
Դուրսգրումներ	–	(45,024)	(45,024)
Մնացորդը տարեվերջին	3,548,226	320,174	3,868,400

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Կորպորատիվ վարկեր</i>	<i>Սպառողական վարկեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Մնացորդը տարեսկզբին	1,163,664	178,804	1,342,468
Զուտ ծախս	1,246,274	43,420	1,289,694
Դուրսգրումներ	(17,725)	(45,626)	(63,351)
Մնացորդը տարեվերջին	2,392,213	176,598	2,568,811

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>				
Կորպորատիվ վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	3,036,666	(34,922)	3,001,744	1.15%
Արժեզրկված վարկեր				
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	919,969	(200,830)	719,139	21.8%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	4,424,986	(3,218,779)	1,206,207	72.7%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	5,344,955	(3,419,609)	1,925,346	64.0%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	8,381,621	(3,454,531)	4,927,090	41.2%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	980,480	(11,276)	969,204	1.15%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	74,133	(1,483)	72,650	2.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	139,078	(2,782)	136,296	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	225,343	(78,154)	147,189	34.7%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	438,554	(82,419)	356,135	18.8%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,419,034	(93,695)	1,325,339	6.6%
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	9,800,655	(3,548,226)	6,252,429	36.2%
Սպառողական վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,531,263	(17,063)	8,514,200	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	186,414	(37,283)	149,131	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	13,530	(5,412)	8,118	40.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	142,495	(56,998)	85,497	40.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	107,449	(42,980)	64,469	40.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	11,443	(4,577)	6,866	40.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	97,266	(38,906)	58,360	40.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	9,089,860	(203,219)	8,886,641	2.2%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,317,798	(2,636)	1,315,162	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	5,496	(1,539)	3,957	28.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,475	(3,066)	2,409	56.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	29,238	(16,373)	12,865	56.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	29,686	(16,624)	13,062	56.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	3,893	(2,180)	1,713	56.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	21,207	(11,876)	9,331	56.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,412,793	(54,294)	1,358,499	3.8%
Վարկեր փոքր բիզնեսին				
- ոչ ժամկետանց	481,725	(963)	480,762	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	3,024	(756)	2,268	25.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,894	(7,447)	7,447	50.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	4,062	(2,031)	2,031	50.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	4,882	(2,441)	2,441	50.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	7,354	(3,677)	3,677	50.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	35,154	(17,577)	17,577	50.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր բիզնեսին	551,095	(34,892)	516,203	6.3%

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Համախառն վարկեր</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ</i>	<i>Զուտ վարկեր</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկում %</i>
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	431,105	(862)	430,243	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,046	(501)	1,545	24.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,478	(5,624)	5,854	49.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	6,871	(3,367)	3,504	49.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	9,794	(4,799)	4,995	49.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	8,688	(4,257)	4,431	49.0%
	469,982	(19,410)	450,572	4.1%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	253,144	(506)	252,638	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	6,932	(3,327)	3,605	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	200	(96)	104	48.0%
	260,276	(3,929)	256,347	1.5%
Ընդամենը վարկային քարտեր				
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	200,170	(400)	199,770	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,944	(707)	2,237	24.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,952	(937)	1,015	48.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,045	(502)	543	48.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	3,398	(1,631)	1,767	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	528	(253)	275	48.0%
	210,037	(4,430)	205,607	2.1%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
Այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	28,652	-	28,652	0.0%
	28,652	-	28,652	0.0%
Ընդամենն այլ սպառողական վարկեր				
	12,022,695	(320,174)	11,702,521	2.66%
Ընդամենը սպառողական վարկեր				
	21,823,350	(3,868,400)	17,954,950	17.73%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>				
Կորպորատիվ վարկեր				
Վարկեր խառն ընկերություններին				
Դրամական միջոցներով ապահովված վարկեր	3,087,305	–	3,087,305	0%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող այլ վարկեր	6,561,264	(75,454)	6,485,810	1.15%
Արժեզրկված վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	782,946	(15,659)	767,287	2.0%
-90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	949,628	(322,874)	626,754	34.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	5,124,802	(1,937,644)	3,187,158	37.8%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	6,857,376	(2,276,177)	4,581,199	33.2%
Ընդամենը վարկեր խառն ընկերություններին	16,505,945	(2,351,631)	14,154,314	14.2%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	1,356,185	(15,598)	1,340,587	1.15%
Արժեզրկված վարկեր՝				
-90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	45,193	(903)	44,290	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	185,243	(24,081)	161,162	13.0%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	230,436	(24,984)	205,452	10.8%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,586,621	(40,582)	1,546,039	2.6%
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	18,092,566	(2,392,213)	15,700,353	13.22%
Սպառողական վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,091,109	(18,182)	9,072,927	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	8,999	(1,800)	7,199	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	55,968	(22,387)	33,581	40.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	87,375	(34,950)	52,425	40.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	14,810	(5,924)	8,886	40.0%
-181-270 օր ժամկետանց	18,361	(7,344)	11,017	40.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	9,276,622	(90,587)	9,186,035	1.0%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,502,102	(3,004)	1,499,098	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	9,481	(2,655)	6,826	28.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,191	(4,587)	3,604	56.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	12,836	(7,188)	5,648	56.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	9,721	(5,444)	4,277	56.0%
-181-270 օր ժամկետանց	6,612	(3,703)	2,909	56.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	9,261	(5,186)	4,075	56.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,558,204	(31,767)	1,526,437	2.0%
Վարկեր փոքր բիզնեսին				
- ոչ ժամկետանց	702,792	(1,406)	701,386	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	13,941	(3,485)	10,456	25.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,488	(5,744)	5,744	50.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	13,229	(6,615)	6,614	50.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	7,231	(3,615)	3,616	50.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր բիզնեսին	748,681	(20,865)	727,816	2.8%

(հազար ՀՀ դրամ)

Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր

	<i>Համախառն վարկեր</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ</i>	<i>Զուտ վարկեր</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկում %</i>
- ոչ ժամկետանց	644,516	(1,289)	643,227	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	3,334	(817)	2,517	24.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,775	(4,300)	4,475	49.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	13,970	(6,845)	7,125	49.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	6,736	(3,301)	3,435	49.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	3,568	(1,748)	1,820	49.0%

Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր**Վարկային քարտեր**

- ոչ ժամկետանց	300,157	(600)	299,557	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	16,867	(8,096)	8,771	48.0%

Ընդամենը վարկային քարտեր**Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր**

- ոչ ժամկետանց	283,726	(567)	283,159	0.2%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,014	(2,407)	2,607	48.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	3,464	(1,663)	1,801	48.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	2,673	(1,283)	1,390	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	964	(463)	501	48.0%

Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր**Այլ սպառողական վարկեր**

- ոչ ժամկետանց	33,607	-	33,607	0.0%
----------------	--------	---	--------	------

Ընդամենն այլ սպառողական վարկեր

Ընդամենը սպառողական վարկեր	12,910,878	(176,598)	12,734,280	1.37%
-----------------------------------	-------------------	------------------	-------------------	--------------

Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր

	31,003,444	(2,568,811)	28,434,633	8.29%
--	-------------------	--------------------	-------------------	--------------

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Կորպորատիվ վարկեր

Բանկը գնահատում է կորպորատիվ վարկերի արժեզրկումն արժեզրկման անհատական հայտանիշներ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման անհատական հայտանիշներ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի հիման վրա:

Կորպորատիվ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները.

- չարժեզրկված և դրամական միջոցներով ապահովված կորպորատիվ վարկերի համար Բանկը ստեղծել է պահուստ 0%-ի չափով, այլ կորպորատիվ չարժեզրկված վարկերի համար՝ 1.15%-ի չափով՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրի և շուկայական կորստի փորձը.

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը վերանայել է 64,020 հազար դրամ գումարով կորպորատիվ վարկերի պայմաններ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը չի վերանայել է որևէ առևտրային վարկի պայման), որոնք հակառակ դեպքում կդառնային ժամկետանց կամ արժեզրկված: Պայմանների նման վերանայման նպատակն է կառավարել հաճախորդի հետ փոխհարաբերությունները և մեծացնել վարկերի մարման հնարավորությունները:

Կորպորատիվ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը 320,645 հազար ՀՀ դրամ ավել կլիներ (2014թ-ին՝ 612,819 հազար ՀՀ դրամ), եթե գրավի շուկայական արժեքը 15%-ով ցածր գնահատվեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Սպառողական վարկեր

Սպառողական վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին պատմական և շուկայի փորձի վրա: Սպառողական վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ գնահատումները.

- Չարժեզրկված սպառողական վարկեր՝ մինչև 0.2%
- Ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի վարկերի՝
 - Ա) հիփոթեքային վարկեր՝ 20%,
 - Բ) անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 28%,
 - Գ) վարկեր փոքր բիզնեսին՝ 25%,
 - Դ) ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր՝ 24.5%,
 - Ե) վարկային քարտեր՝ 48%.
 - Զ) աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 24%
- Ժամկետանց և արժեզրկված վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի՝
 - Ա) հիփոթեքային վարկեր՝ 40%,
 - Բ) անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 56%,
 - Գ) վարկեր փոքր բիզնեսին՝ 50%,
 - Դ) ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր՝ 49%
 - Ե) վարկային քարտեր՝ 48%.
 - Զ) աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 48%

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Կորպորատիվ վարկեր

Կորպորատիվ վարկերը ենթակա են անհատական հիմունքով գնահատման և արժեզրկման ստուգման: Կորպորատիվ հաճախորդի վարկունակությունը նրան տրամադրված վարկի վարկային ռիսկի չափը բնութագրող ամենակարևոր ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը լրացուցիչ ապահովվածություն է, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում կորպորատիվ հաճախորդներին:

Բանկի կողմից պահվող արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 3,112,086 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 6,032,999 հազար ՀՀ դրամ)

(ii) Սպառողական վարկեր

Հիփոթեքային վարկերը և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են, երբ վարկ-գրավի արժեք հարաբերակցությունը չի գերազանցում 70%-ը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Փոքր բիզնեսի վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունն աշխատավարձն է:

(iii) Բանկի սեփականությանն անցած գրավ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 1,568,310 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով ակտիվներ՝ կորպորատիվ վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք ձեռքբերելու ճանապարհով (2014թ.-ին՝ զրո):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 7,145 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով անշարժ գույք՝ սպառողական վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ձեռքբերելու ճանապարհով (2014թ.-ին՝ 62,796 հազար ՀՀ դրամ): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը վաճառել է գրավների մի մասը 28,204 հազար ՀՀ դրամով (2014թ.-ին՝ 78,270 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկը մտադիր է վաճառել այդ ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում՝

	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>		
Առևտուր	3,265,776	4,876,379
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և փայտամշակում	1,833,047	2,379,729
Արդյունաբերություն	1,806,886	2,535,465
Տրանսպորտ	1,663,834	1,790,352
Էներգետիկա	1,161,823	6,442,671
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	69,289	67,970
Սպառողական վարկեր	12,022,695	12,910,878
	21,823,350	31,003,444
Արժեզրկման գծով պահուստ	(3,868,400)	(2,568,811)
	17,954,950	28,434,633

(ե) Վարկային մնացորդների կենտրոնացում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի յոթ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ ինը), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 7,070,151 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 14,782,423 հազար ՀՀ դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

(հազ.դրամ)	Հող և շենքեր	Համակարգիչներ և հաղորդակցման միջոցներ	Գույք	Փոխադրամիջոցներ	Վարձակալ. հիմն.միջոցների բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2015թ. հունվարի							
1-ի դրությամբ	945,079	312,582	258,623	53,700	22,769	164,852	1,757,605
Ավելացումներ	–	17,507	60,723	–	–	–	78,230
Օտարումներ	–	(34,392)	(5,076)	–	–	(895)	(40,363)
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	945,079	295,697	314,270	53,700	22,769	163,957	1,795,472
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2015թ. հունվարի							
1-ի դրությամբ	(143,241)	(222,201)	(194,082)	(53,700)	(19,796)	(92,784)	(725,804)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(19,948)	(37,883)	(31,727)	–	(2,130)	(2,638)	(94,326)
Օտարումներ	–	33,839	4,514	–	–	880	39,233
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(163,189)	(226,245)	(221,295)	(53,700)	(21,926)	(94,542)	(780,897)
Հաշվեկշռային արժեք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	781,890	69,452	92,975	–	843	69,415	1,014,575
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2014թ. հունվարի							
1-ի դրությամբ	942,142	283,802	252,531	53,700	21,193	163,228	1,716,596
Ավելացումներ	2,937	32,191	11,012	–	1,576	1,624	49,340
Օտարումներ	–	(3,411)	(4,920)	–	–	–	(8,331)
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	945,079	312,582	258,623	53,700	22,769	164,852	1,757,605
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2014թ. հունվարի							
1-ի դրությամբ	(123,521)	(191,050)	(168,799)	(53,700)	(17,064)	(89,742)	(643,876)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(19,720)	(33,802)	(30,126)	–	(2,732)	(3,042)	(89,422)
Օտարումներ	–	2,651	4,843	–	–	–	7,494
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(143,241)	(222,201)	(194,082)	(53,700)	(19,796)	(92,784)	(725,804)
Հաշվեկշռային արժեք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	801,838	90,381	64,541	–	2,973	72,068	1,031,801

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը վերաբերող կապիտալացված փոխառության ծախսումներ չեն եղել (2014թ.-ին՝ զրո):

17. Այլ ակտիվներ

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Դրամական փոխանցումների և վճարահաշվարկային համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,584	8,456
Այլ ստացվելիք գումարներ	3,716	1,994
Ընդամենն այլ ֆինանսական ակտիվներ	6,300	10,450
Բանկի սեփականությանն անցած ակտիվներ	1,387,974	275,586
Այլ կանխավճարներ	46,234	47,892
Շահութահարկի գծով կանխավճարներ	63,755	51,205
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման գծով կանխավճարներ	152	53,500
Այլ	22,795	22,127
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,520,910	450,310
Ընդամենն այլ ակտիվներ	1,527,210	460,760

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում 9,098 հազար ՀՀ դրամի նախկինում արժեզրկված և դուրսգրված դեբիտորական պարտքեր են հավաքագրվել (2014թ.՝ զուտ դուրսգրումներ 16,125 հազար ՀՀ դրամ):

Ստորև ներկայացված են բանկի սեփականությանն անցած ակտիվների բնույթը և հաշվեկշռային արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Հոդ և շենքեր	1,387,974	275,586

Ղեկավարությունը գտնում է, որ բանկի սեփականությանն անցած ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս իրական արժեքին՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

18. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	662,507	5,139,204
Վոստրո հաշիվներ	4	8
	662,511	5,139,212

2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ մեկ բանկ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ մեկ բանկ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: Համախառն մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 662,507 հազար ՀՀ դրամ (3,912,610 հազար ՀՀ դրամ):

19. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	-	3,057,139

Համաձայն հետգնման պայմանագրերի Բանկը կարող է որպես փոխառություն տրամադրել արժեթղթեր կամ վաճառել արժեթղթեր և գնել արժեթղթեր՝ համաձայն վերավաճառքի պայմանագրերի:

Հետգնման պայմանագրերին համաձայն վաճառված կամ փոխատվությամբ տրված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ փոխանցման դիմաց: Այդ ֆինանսական ակտիվները կարող են կրկին գրավադրվել կամ վերավաճառվել, գործընկերների կողմից Բանկի դեֆոլտի բացակայության դեպքում, բայց գործընկերն ունի պարտավորություն վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի մարման ամսաթվին: Բանկը գտնում է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի էականորեն բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, հետևաբար, չի ապաճանաչում դրանք: Այս արժեթղթերը (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,118,896 հազար ՀՀ

դրամ) ներկայացվում են որպես «հետգնման պայմանագրերով գրավադրված» Ծանոթագրություն 13-ում: Այս գործարքներն իրականացվում են ստանդարտ վարկավորման, պարտատոմսերի փոխառության և վարկավորման գործընթացների պայմաններին բնորոշ պայմաններին համաձայն:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է այն ֆինանսական ակտիվների ամփոփ նկարագիրը, որոնք փոխանցվել են այնպես, որ փոխանցված ֆինանսական ակտիվներն ամբողջությամբ կամ դրանց մի մասը ապաճանաչման չափանիշներին չեն բավարարում:

(հազար ՀՀ դրամ)	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ
		ՀՀ կառավարության պարտքային արժեթղթեր դեկտեմբերի 31 2014թ.
Հաշվեկշռային արժեք Ակտիվներ	Հետգնման պայմանագրեր	3,118,896
Հաշվեկշռային արժեք Այդ ակտիվների հետ կապված պարտավորություններ	Հետգնման պայմանագրեր	3,057,139
Զուտ դիրք		(61,757)

20. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

(հազար ՀՀ դրամ)	դեկտեմբերի 31, 2015թ.	դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձինք	3,663,925	3,974,227
- Իրավաբանական անձինք	607,908	534,765
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձինք	22,247,750	23,967,980
- Իրավաբանական անձինք	2,052,417	5,360,616
	28,572,000	33,837,588

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ավանդներից 60,905 հազար ՀՀ դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և վարկային պարտավորվածությունների համար (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 68,396 հազար ՀՀ դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի վեց հաճախորդ կամ փոխկապակցված հաճախորդների խումբ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ հինգ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 8,435,709 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 10,496,131 հազար ՀՀ դրամ):

Համաձայն Հայաստանի օրենսդրության Բանկը պարտավոր է մարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները ավանդատուի պահանջով: Եթե ժամկետային ավանդը մարվում է ավանդատուի պահանջով նախքան ժամկետի ավարտը, տոկոսները վճարվում են ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքով, եթե պայմանագրում այլ տոկոսադրույք սահմանված չէ:

21. Այլ ներգրավված միջոցներ

(հազար ՀՀ դրամ)	դեկտեմբերի 31, 2015թ.	դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Վարկ Միջազգային ֆինանսական Կորպորացիայից (ՄՖԿ)	1,310,453	1,653,201
Վարկեր Ազգային հիփոթեքային ընկերությունից	1,090,976	955,760
Վարկ Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության (ՆԱԵԿ)	-	396,607
Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամից (ՄԶՀ)	-	342,965
Վարկեր Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ)	-	-
	2,401,429	3,348,533

(ա) Սահմանափակումների խախտում

Բանկը խախտել է իր որոշ սահմանափակումների առավելագույն շեմերը ՄՖԿ-ի հետ: Ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեկավարությունը չի ստացել պարտավորությունների խախտման գծով ներում/կասեցում, այդ պատճառով վարկերը դարձել են ցպահանջ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Համապատասխանաբար Ծանոթագրություն 24-ում 1,310,453 հազար ՀՀ դրամի վարկերը դասակարգվել են որպես ցպահանջ և մինչև մեկ ամիս ժամկետով տոկոսադրույքի ձեռքբերման, իրացվելիության և մարման աղյուսակներում:

22. Այլ պարտավորություններ*(հազար ՀՀ դրամ)*

Աշխատավարձ և նմանատիպ կրեդիտորական պարտքեր
 Մատակարարների գծով կրեդիտորական պարտքեր
 Այլ ֆինանսական պարտավորություններ
Ընդամենն այլ ֆինանսական պարտավորություններ
 Այլ հարկերի գծով կրեդիտորական պարտքեր
 Հետաձգված եկամուտ
 Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ
Ընդամենն այլ պարտավորություններ

<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
49,132	58,360
14,895	17,273
50,072	19,683
114,099	95,316
90,608	38,880
3,754	4,667
7,751	7,961
102,113	51,508
216,212	146,824

23. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ**(ա) Կանոնադրական կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ**

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2014թ.-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմսը մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը*Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ*

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գույտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստներ չեն եղել:

24. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերն են:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի վերահսկման, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեության ապահովման համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում:

Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթակա են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխություններին:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա ընդունելի սահմաններում պահպանել այս ռիսկին ենթակա լինելու աստիճանը՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը շուկայական ռիսկը կառավարում է սահմանելով ֆինանսական գործիքների բաց դիրքի, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով սահմանաչափեր, ինչպես նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկը ենթակա է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքի ձեռքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ձեռքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփվել են ներկայացված է տոկոսադրույքների՝ ըստ ժամկետների ձեռքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Մինչև 3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Ընդամենը</i>
31 դեկտեմբերի 2015թ.						
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,113,970	–	–	–	–	1,113,970
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	42,275	850,596	48,065	3,164,337	–	4,105,273
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,887,876	483,742	–	–	–	4,371,618
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,062,234	863,507	1,466,014	8,547,741	6,015,454	17,954,950
	6,106,355	2,197,845	1,514,079	11,712,078	6,015,454	27,545,811
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	31,362	17,711	28,467	584,967	–	662,507
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,554,701	6,544,610	8,209,132	1,242,665	–	27,551,108
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,354,098	18,715	41,852	644,997	341,767	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից	60,056	–	–	–	2,417,755	2,477,811
	13,000,217	6,581,036	8,279,451	2,472,629	2,759,522	33,092,855
Տոկոսադրույքի ձեռքվածք	(6,893,862)	(4,383,191)	(6,765,372)	9,239,449	3,255,932	(5,547,044)

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Մինչև 3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Ընդամենը</i>
31 դեկտեմբերի 2014թ.						
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	431,351	–	–	–	–	431,351
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	21,723	47,825	–	3,099,075	–	3,168,623
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	5,982,940	1,673,151	1,614,887	–	–	9,270,978
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,234,582	3,025,717	5,715,775	11,781,182	6,677,377	28,434,633
	7,670,596	4,746,693	7,330,662	14,880,257	6,677,377	41,305,585
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,686,957	14,839	3,135,389	302,019	–	5,139,204
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	3,057,139	–	–	–	–	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,272,525	4,933,491	9,661,626	7,209,422	–	33,077,064
Այլ ներգրավված միջոցներ	2,433,565	13,999	34,604	511,001	355,364	3,348,533
	18,450,186	4,962,329	12,831,619	8,022,442	355,364	44,621,940
Տոկոսադրույքի ձեռքվածք	(10,779,590)	(215,636)	(5,500,957)	6,857,815	6,322,013	(3,316,355)

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների՝ մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունները:

	2015թ.			2014թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար						
մատչելի ֆինանսական						
ակտիվներ	13.9%	6.4%	–	14.0%	–	–
Պահանջներ բանկերի						
նկատմամբ	–	6.6%	–	–	6.1%	–
Հաճախորդներին տրված						
վարկեր	14.1%	6.3%	4.4%	14.0%	7.4%	6.0%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և						
մնացորդներ	8.2%	–	–	19.1%	8.9%	–
Հետգնման պայմանագրերի գծով						
վճարելիք գումարներ	–	–	–	22.1%	–	–
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և						
ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ						
ավանդներ		2.5%	1.5%	0.6%	4.3%	2.3%
- Ժամկետային ավանդներ		13.2%	5.6%	2.9%	11.9%	6.1%
Այլ ներգրավված միջոցներ		9.0%	6.2%	–	8.9%	6.4%
Ստորադաս փոխառություն մայր						
ընկերությունից	–	9.4%	–	–	–	–

Տոկոսադրույթի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույթի ճեղքվածքների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույթի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 218 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի ու 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
100/218 բկ զուգահեռ նվազում	71,199	64,916
100/218 բկ զուգահեռ աճ	(71,199)	(64,916)

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի ու 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների եվ պարտավորությունների դիրքերի եվ 218 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.		Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	
(հազար ՀՀ դրամ)	Զուտ շահույթ	Կապիտալ	Զուտ շահույթ	Կապիտալ
100/218 բկ զուգահեռ նվազում	–	128,828	–	104,597
100/218 բկ զուգահեռ աճ	–	(128,828)	–	(104,597)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է: Բանկը չի հեջավորում իր արտարժույթի ռիսկը: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
<i>(հազ.դրամ)</i>					
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,762,189	4,083,773	646,333	32,528	10,524,823
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,694,904	1,423,529	-	-	4,118,433
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	143,577	4,436,680	-	-	4,580,257
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,995,776	11,843,250	115,924	-	17,954,950
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,791	2,409	100	-	6,300
Ընդամենը	14,600,237	21,789,641	762,357	32,528	37,184,763
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	662,511	-	-	-	662,511
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,838,189	22,994,548	716,188	23,075	28,572,000
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,075,145	1,326,284	-	-	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից	-	2,477,811	-	-	2,477,811
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	104,544	9,292	263	-	114,099
Ընդամենը	6,680,389	26,807,935	716,451	23,075	34,227,850
Զուտ դիրքը	7,919,848	(5,018,294)	45,906	9,453	2,956,913
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(1,667,861)	1,668,938	-	-	1,077
Զուտ դիրքը ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	6,251,987	(3,349,356)	45,906	9,453	2,957,990

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
<i>(հազ.դրամ)</i>					
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	501,776	2,917,582	817,810	7,005	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,181,783	-	-	-	3,181,783
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6,599,148	9,334,859	-	-	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,613,604	21,605,460	215,569	-	28,434,633
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,005	8,434	11	-	10,450
Ընդամենը	16,898,316	33,866,335	1,033,390	7,005	51,805,046
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,226,598	3,912,614	-	-	5,139,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	3,057,139	-	-	-	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,599,241	28,277,242	959,852	1,253	33,837,588
Այլ ներգրավված միջոցներ	934,991	2,413,542	-	-	3,348,533
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	93,145	1,502	669	-	95,316
Ընդամենը	9,911,114	34,604,900	960,521	1,253	45,477,788
Զուտ դիրքը	6,987,202	(738,565)	72,869	5,752	6,327,258
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(141,609)	142,491	-	-	882

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
(հազ.դրամ)					
Զուտ դիրքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	6,845,593	(596,074)	72,869	5,752	6,328,140

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները կմնան անփոփոխ:

(հազ.դրամ)	Դեկտեմբերի 31 2015թ.	Դեկտեմբերի 31 2014թ.
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 19.1% արժեվորում դրամի նկատմամբ	(639,727)	(113,850)
Եվրոյի փոխարժեքի 20.71% արժեվորում դրամի նկատմամբ	9,507	15,091

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (ինչպես ճանաչված ֆինանսական ակտիվների, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Կորպորատիվ վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից: Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչությունը պատասխանատու է Բանկի կորպորատիվ վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով դրանց համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ընթացիկ շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է անկախ գնահատողի կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Սպառողական վարկերի դիմումներն ուսումնասիրվում են Սպառողական վարկերի հաստատման բաժնի, Սպառողական վարկերի հաստատման կոմիտեի և Տնօրինության կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից՝ ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,524,823	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	4,118,433	3,181,783
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,580,257	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17,954,950	28,434,633
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	6,300	10,450
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	37,184,763	51,805,046

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործառնություններ մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Զանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթակա լինելու առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք`

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ հաշվանցման պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլխավոր պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են շուկայում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Մա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն գործարքի ավարտին: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի՝ գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանավորվածությունները չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմաններին: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող իրավաբանորեն ամրագրված ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական պարտավորությունների տեսակներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում			Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	
	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական պարտավորությունների գույք գումար	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,057,139	–	3,057,139	(3,057,139)	–
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	3,057,139	–	3,057,139	(3,057,139)	–

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունն իրացվելիության կառավարման էական գործոն են: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը բնորոշ չէ ֆինանսական կազմակերպություններին՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթ լինելով և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այդ հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատության ծրագրերի ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր

«սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկլարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղջված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն արտահոսքն իրենցից ներկայացնում է դրամական միջոցների չգեղջված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ վարկային պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում կարող է պահանջվել երաշխիքով ապահովված պարտավորության կատարում:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)	Ցպահանջ և մինչև				Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	
	1 ամիս	1- ից 3 ամիս	3- ից 6 ամիս	6- ից 12 ամիս		Հաշվեկշռա- յին արժեք	
31 դեկտեմբերի 2015թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	27,666	3,783	18,274	30,379	785,393	865,495	662,511
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,820,706	6,825,511	6,698,319	8,616,468	1,354,916	29,315,920	28,572,000
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,334,417	19,916	19,390	44,823	1,382,666	2,801,212	2,401,429
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից	–	60,056	–	–	4,529,383	4,589,439	2,477,811
Այլ ֆինանսական պարտավորություն- ներ	108,313	5,786	–	–	–	114,099	114,099
	7,291,102	6,915,052	6,735,983	8,691,670	8,052,358	37,686,165	34,227,850
Ընդամենը Վարկային պարտավորվածու- թյուններ	803,696	–	–	–	–	803,696	803,696

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)	Ցպահանջ և մինչև				Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	
	1 ամիս	1- ից 3 ամիս	3- ից 6 ամիս	6- ից 12 ամիս		Հաշվեկշռա- յին արժեք	
31 դեկտեմբերի 2014թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	881,738	827,030	15,319	3,306,575	389,141	5,419,803	5,139,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,077,219	–	–	–	–	3,077,219	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,292,641	5,796,691	5,040,906	10,146,394	7,987,885	35,264,517	33,837,588
Այլ ներգրավված միջոցներ	2,418,184	15,554	14,497	37,028	1,230,047	3,715,310	3,348,533
Այլ ֆինանսական պարտավորություն-	90,370	4,946	–	–	–	95,316	95,316

ներ							
Ընդամենը	<u>12,760,152</u>	<u>6,644,221</u>	<u>5,070,722</u>	<u>13,489,997</u>	<u>9,607,073</u>	<u>47,572,165</u>	<u>45,477,788</u>
Վարկային պարտավորվածու- թյուններ	<u>797,782</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>797,782</u>	<u>797,782</u>

ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձինք կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների դասակարգումն ըստ նշված մարման ժամկետների:

(հազ.դրամ)	Դեկտեմբերի 31, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	1,128,960	1,618,707
1-ից 3 ամիս ժամկետով	6,411,544	3,871,213
3-ից 12 ամիս ժամկետով	12,914,229	13,696,577
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	1,237,890	4,206,824
	<u>21,692,623</u>	<u>23,393,321</u>

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մինչև մարման ժամկետը մնացած օրերի:

	Ցածանց և մինչև		3- ից 12		Ավելի քան				
(հազար ՀՀ դրամ)	1 ամիս	1- ից 3 ամիս	ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը	
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,524,823	–	–	–	–	–	–	10,524,823	
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	–	42,275	898,661	3,164,337	–	13,160	–	4,118,433	
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,467	3,884,486	483,742	–	–	207,562	–	4,580,257	
Հաճախորդներին տրված վարկեր	308,338	753,896	2,329,521	5,931,234	6,015,454	–	2,616,507	17,954,950	
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	–	–	–	–	–	1,014,575	–	1,014,575	
Այլ ակտիվներ	7,123	5,670	59,214	1,455,203	–	–	–	1,527,210	
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	–	–	–	–	–	18,054	–	18,054	
Ընդամենն ակտիվներ	10,844,751	4,686,327	3,771,138	10,550,774	6,015,454	1,253,351	2,616,507	39,738,302	
Պարտավորություններ									
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	27,647	3,719	46,178	584,967	–	–	–	662,511	
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,816,029	6,752,568	14,760,738	1,242,665	–	–	–	28,572,000	
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,334,399	19,699	60,567	644,997	341,767	–	–	2,401,429	
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից	–	60,056	–	–	2,417,755	–	–	2,477,811	
Այլ պարտավորություն-ներ	198,938	5,820	3,907	816	6,731	–	–	216,212	
Ընդամենը պարտավորություններ	7,377,013	6,841,862	14,871,390	2,473,445	2,766,253	–	–	34,329,963	
Զուտ դիքքը	3,467,738	(2,155,535)	(11,100,252)	8,077,329	3,249,201	1,253,351	2,616,507	5,408,339	

Ելնելով Հայաստանի ընդհանուր տնտեսական միջավայրից՝ հաճախորդների ավանդների միջին ժամկետայնությունը մինչև 1 տարի է, մինչդեռ հաճախորդներին տրված վարկերինը՝ 1 տարուց ավել, ինչը հանգեցնում է իրացվելիության բացասական ձեռքվածքի «մինչև 1 տարի» մարման ժամկետի տիրույթում:

Բացասական ձեռքվածքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին կազմել է 9,788,049 հազ.դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին 13,509,929 հազար ՀՀ դրամ)՝ կազմելով ընդհանուր պարտավորությունների 33.7% մարման ժամկետի նույն տիրույթում (31 դեկտեմբերի 2014՝ 36.4%):

Բացասական ձեռքվածքը զգալիորեն մեղմվում է շնորհիվ հիմնական ընթացիկ հաշիվների կայունության և ժամկետային ավանդների վերաներդրման բարձր մակարդակի: Ցածանց ավանդների միջին օրական մնացորդը կազմել է 4,576,193 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 4,160,187 հազ.դրամ): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում միջինում մարման ժամկետը լրացած ժամկետային ավանդների 81.7%-ը վերաներդրվել էր հաճախորդների կողմից (2014թ.՝ 88.1%):

Մտորեն բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ միևնույն մարման ժամկետը մնացած օրերի:

	Ցպահանջ և միջին		3- ից 12		Ավելի քան				
(հազար ՀՀ դրամ)	1 ամիս	1- ից 3 ամիս	ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը	
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,244,173	–	–	–	–	–	–	–	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	–	21,723	47,825	3,099,075	–	13,160	–	–	3,181,783
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	970,868	5,012,954	3,288,038	–	–	6,662,147	–	–	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	402,196	832,386	8,741,492	8,737,108	6,677,377	–	3,044,074	–	28,434,633
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	–	–	–	–	–	1,031,801	–	–	1,031,801
Այլ ակտիվներ	12,550	10,436	49,161	335,163	53,450	–	–	–	460,760
Ընդամենն ակտիվներ	5,629,787	5,877,499	12,126,516	12,171,346	6,730,827	7,707,108	3,044,074	–	53,287,157
Պարտավորություններ									
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	875,556	811,409	3,150,228	302,019	–	–	–	–	5,139,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,057,139	–	–	–	–	–	–	–	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,287,969	5,738,047	14,602,150	7,209,422	–	–	–	–	33,837,588
Այլ ներգրավված միջոցներ	2,418,178	15,387	48,603	511,001	355,364	–	–	–	3,348,533
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	–	–	–	–	–	10,548	–	–	10,548
Այլ պարտավորություններ	130,173	4,980	3,912	816	6,943	–	–	–	146,824
Ընդամենը պարտավորություններ	12,769,015	6,569,823	17,804,893	8,023,258	362,307	10,548	–	–	45,539,844
Զուտ դիրքը	(7,139,228)	(692,324)	(5,678,377)	4,148,088	6,368,520	7,696,560	3,044,074	–	7,747,313

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

Մտորեն ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ և տարվա ընթացքում.

	2015թ.	2014թ.
Դեկտեմբերի համար	314.0%	252.5%
Միջինը ժամանակահատվածի համար	269.2%	298.3%
Առավելագույնը ժամանակահատվածի համար	320.9%	367.1%
Նվազագույնը ժամանակահատվածի համար	190.2%	224.7%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար (նվազագույնը 60%):

25. Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Կանոնադրական կապիտալ	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	51,292	51,292
Կուտակված վնաս	(1,917,414)	(1,052,581)
Նվազեցումներ	(920,954)	(309,315)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	5,595,173	7,071,645
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	(72,210)	115,892
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից	2,418,750	-
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	2,346,540	115,892
Ընդամենը կապիտալ	7,941,713	7,187,537
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	34,497,607	39,708,051
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	23.0%	18.1%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	16.2%	17.8%

Ստորադաս փոխառությունը տրամադրվել է բանկի բաժնետիրոջ կողմից 2015թ. ապրիլի 30-ին, 5 մլն ԱՄՆ դոլար ծավալով, 10 տարի ժամկետով ել 9.44% տարեկան տոկոսադրույքով: Փոխառությունը համապատասխանում է Կանոնակարգ 2-ի Հավելված 10-ի պահանջներին ել անվանական արժեքով ներառվում է նորմատիվային լրացուցիչ կապիտալի կազմում:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26. Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրման պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրման ժամանակ Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված վարկային պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

Պայմանագրային գումար

Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ

<i>Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
620,769	607,921
141,286	138,648
41,641	51,213
803,696	797,782

Վերը ներկայացված ընդհանուր վարկային պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկային պարտավորվածություններից 696,652 հազար ՀՀ դրամ գումարով պարտավորվածությունները (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 465,580 հազար ՀՀ դրամ) վերաբերում են հինգ հաճախորդի (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ չորս հաճախորդի): Մա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

27. Պայմանական պարտավորվածություններ

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տուկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ**(ա) Վերահսկողություն**

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձը պրն. Ֆրանսուա Բասիլն է:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>		
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	343,164	325,002

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Դեկտեմբերի 31 2015թ.</i>	<i>Միջին տոկոսադրույք, %</i>	<i>Դեկտեմբերի 31 2014թ.</i>	<i>Միջին տոկոսադրույք, %</i>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	93,384	9.3%	178,900	9.8%
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(187)		(291)	
Ստացված ավանդներ	234,325	5.4%	274,247	6.1%

Կապակցված կողմերին տրված վարկերը ՀՀ դրամով են և ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Դեկտեմբերի 31, 2015թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2014թ. Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>		
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	13,086	22,667
Տոկոսային ծախս	(14,493)	(20,184)
Արժեզրկումից վերականգնում	104	2,061

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	<i>Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող</i>		<i>Մայր կազմակերպության այլ դուստր</i>		<i>Ընդամենը</i>	
	<i>Մայր կազմակերպություն</i>		<i>կազմակերպություն</i>		<i>կազմակերպություններ</i>	
	<i>Միջին արդյունավետ</i>		<i>Միջին արդյունավետ</i>		<i>Միջին արդյունավետ</i>	
	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- ԱՄՆ դոլարով	75,211	–	–	–	84,474	–
- Եվրոյով	88,708	–	–	–	11,307	–
- այլ արտարժույթով	7,547	–	–	–	–	–
Պարտավորություններ						
Ստորադաս փոխառություն մայր ընկերությունից						
- ԱՄՆ դոլարով	2,477,811	9.4%	–	–	–	–
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- ԱՄՆ դոլարով	–	–	–	–	9	–
Շահույթ կամ վնաս						
Տոկոսային եկամուտ	105	–	–	–	–	–
Տոկոսային ծախս	(274,436)	–	(6,019)	–	(21,614)	–
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	10	–	–	–	–	–
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(3,068)	–	–	–	(54)	–
Այլ գույք գործառնական ծախս	–	–	(195)	–	–	–
Մասնագիտական ծառայություններ	(6,058)	–	–	–	–	–

Ստորև ներկայացված են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող				Մայր կազմակերպության այլ դուստր		Ընդամենը
	Մայր կազմակերպություն		կազմակերպություն		կազմակերպություններ		
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		
	հազար ՀՀ դրամ	տոկոսա- դրույք, %	հազար ՀՀ դրամ	տոկոսա- դրույք, %	հազար ՀՀ դրամ	տոկոսա- դրույք, %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	73,327	–	–	–	61,791	–	135,118
- Եվրոյով	21,244	–	–	–	12,466	–	33,710
- այլ արտարժույթով	1,091	–	–	–	–	–	1,091
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,912,610	8.9%	–	–	–	–	3,912,610
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	–	–	–	–	3,130,435	6.3%	3,130,435
Այլ ներգրավված միջոցներ							
- ԱՄՆ դոլարով	–	–	342,965	5.7%	–	–	342,965
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	55	–	–	–	–	–	55
Տոկոսային ծախս	(215,976)	–	(35,856)	–	(152,615)	–	(404,447)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(4,345)	–	–	–	–	–	(4,345)
Այլ գուտ գործառնական ծախս	–	–	(146)	–	–	–	(146)
Մասնագիտական ծառայություններ	(4,917)	–	–	–	–	–	(4,917)

Կապակցված կողմերի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

29. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Իրական արժեքի գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց գնահատման ժամանակաշրջանի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի և ներքևի աղյուսակում բացահայտված ֆինանսական գործիքների, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում՝ 13,160 հազար ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Դեկտեմբերի 31, 2015թ.				Դեկտեմբերի 31, 2014թ.		
(հազար ՀՀ դրամ)	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Չճանաչված վնաս	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Չճանաչված օգուտ/(վնաս)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17,693,984	17,954,950	(260,966)	28,162,411	28,434,633	(272,222)
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ հաճախորդներին	28,447,795	28,572,000	(124,205)	30,824,179	33,837,588	3,013,409

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների գեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի տվյալներ և այլ գնահատման մոդելներ:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով.

- 8% և 14%-15% գեղչատոկոսները կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելու համար:
- 8%-10% գեղչատոկոսները կիրառվում են պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելու համար:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ, որոնք դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	–	4,105,273	–	4,105,273
- Պարտքային գործիքներ	–	4,105,273	–	4,105,273

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	–	3,168,623	–	3,168,623
	–	3,168,623	–	3,168,623

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չի չափվել, սակայն այն գործիքները, որոնց համար իրական արժեքը բացահայտվել է՝ ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: